



Crna Gora
Ministarstvo održivog razvoja i turizma

Adresa: IV proleterske brigade broj 19
81000 Podgorica, Crna Gora
tel: +382 20 446 200
+382 20 446 339
fax: +382 20 446 215
www.mrt.gov.me

**Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana
Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU
u oblasti životne sredine i klimatskih promjena
za period 2018-2020.**

- za izvještajni period januar – jun 2019. godine –

Jun 2019. godine

SADRŽAJ:

1. Uvod.....	3
2. Pregled realizacije obaveza iz 2018. godine i iz I i II kvartala 2019. godine po podoblastima	9
1.1 Horizontalno zakonodavstvo	9
1.2 Kvalitet vazduha	11
1.3 Upravljanje otpadom.....	12
1.4 Kvalitet voda.....	14
1.5 Zaštita prirode	17
1.6 Industrijsko zagađenje	19
1.7 Hemikalije	19
1.8 Klimatske promjene	21
1.9 Horizontalna obaveza	22
3. Preporuke za unapređenje procesa implementacije AP	23
ZAKLJUČCI:	24

1. Uvod

Vlada Crne Gore je, na sjednici od 28. jula 2016. godine donijela *Nacionalnu strategiju za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena s Akcionim planom za period 2016-2020.* (u daljem tekstu: Strategija s AP).

Strategija s AP je pripremljena i strukturirana da kao sveobuhvatni dokument odgovori na zahtjeve početnog mjerila za Poglavlje 27 – Životna sredina i klimatske promjene (Poglavlje 27), i predstavlja osnov za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena, uključujući i planove za razvoj relevantnih administrativnih kapaciteta i procjenu potrebnih finansijskih sredstava. Takođe, Strategijom s AP predviđena je izrada *Plana reorganizacije i jačanja administrativnih kapaciteta u sektorima životne sredine i klimatskih promjena za period 2017-2020.* (Plan), koji je Vlada donijela na sjednici 12. jula 2017. godine. Planom je detaljno sagledano stanje administrativnih kapaciteta u institucijama na državnom i lokalnom nivou relevantnim za pitanja Poglavlja 27, te definisana potreba za dodatnim angažovanjem 41 novog službenika do 2020. (40 na državnom i 1 na lokalnom nivou). Imajući u vidu činjenicu da se o realizaciji Plana Vlada izvještava na godišnjem nivou, pitanja administrativnih kapaciteta nijesu razmatrana predmetnim Izvještajem.

Poglavlje 27 obuhvata deset podoblasti, i to: Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Upravljanje otpadom, Kvalitet voda, Zaštita prirode, Industrijsko zagađenje, Hemikalije, Buka, Civilna zaštita i Klimatske promjene, i sve su obuhvaćene Strategijom i Akcionim planom.

Ekonomska i finansijska analiza Strategije s AP, kojima se ujedno definišu izvori i modeli finansiranja, pokazale su da će ukupni troškovi usklađivanja sa standardima EU do 2035. godine za oblast životne sredine i klimatskih promjena iznositi 1,42 milijarde EUR.

Strategijom s AP je definisana metodologija izvještavanja, u skladu sa kojom se vrši praćenje realizacije obaveza za svih deset podoblasti, kroz pripremu kvartalnih izvještaja, posredstvom koordinatora podoblasti. Shodno Strategiji s AP, kvartalne i godišnji izvještaj o realizaciji priprema Ministarstvo održivog razvoja i turizma - Direktorat za EU integracije i međunarodnu saradnju, u skladu sa odgovarajućom procedurom i dostavlja Vladi na razmatranje i usvajanje. Od donošenja Strategije s AP, Vlada je usvojila **tri kvartalna Izvještaja o implementaciji Strategije s AP**, i to za periode: **jul-decembar 2016. godine** (I Izvještaj), **januar-mart 2017. godine** (II Izvještaj) i **april-jun 2017. godine** (III Izvještaj), kao i **Godišnji izvještaj za period jul 2016 – decembar 2017. godine.**

Shodno dinamici pregovaračkog procesa, nakon usvajanja Pregovaračke pozicije za Poglavlje 27 i Programa pristupanja Crne Gore EU 2018-2020, revidovan je Akcioni plan Strategije, čime su rokovi za realizaciju obaveza u potpunosti usklađeni sa navedenim dokumentima i prilagođeni trenutnom stanju i postignutom napretku u oblasti životne sredine i klimatskih promjena.

Akcioni plan Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. (Akcioni plan Strategije 2018 – 2020.) donešen je na Sjednici Vlade 21. juna 2018. godine i **istim je predviđeno polugodišnje izvještavanje o realizaciji.**

Akcionim planom Strategije 2018 – 2020. predviđena je realizacija ukupno 253 obaveze, (131 u okviru transpozicije i 122 u okviru implementacije), dok istim nisu prepoznate obaveze čiji rok za realizaciju prelazi 2020, a za koje su Pregovaračkom pozicijom zahtijevani tranzicioni periodi.

Prvi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period jul - decembar 2018. godine usvojen je na sjednici Vlade od 27. decembra 2018. godine, i shodno istom stepen realizacije planiranih obaveza za izvještajni period iznosio je **48%**. Od ukupno **125 obaveza** (71 u dijelu transpozicije i 54 u dijelu implementacije), **realizovano je 60**, (32 u dijelu transpozicije (45,07%) i 28 u dijelu implementacije (51,85%)).

Drugi polugodišnji izvještaj o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period januar – jun 2019. godine obuhvata pregled nerealizovanih obaveza iz 2018. godine (ukupno 65, i to 39 u dijelu transpozicije i 26 u dijelu implementacije) i pregled obaveza čija je realizacija planirana za I i II kvartal 2019. godine (ukupno 17 obaveza, 7 u dijelu transpozicije i 10 u dijelu implementacije).

Statusi i obrazloženja u *Drugom polugodišnjem izvještaju o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period januar – jun 2019. godine* ažurirani su zaključno sa 17. junom 2019. godine.

Analiza stepena realizacije obaveza iz 2018. i I i II kvartala 2019. godine

Akcionim planom Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena 2018-2020. za period jul – decembar 2018. godine bila je predviđena realizacija ukupno 125 obaveza (71 u dijelu transpozicije i 54 u dijelu implementacije), **od čega je do kraja 2018. godine realizovano 60 obaveza** i pregled istih nije obuhvaćen ovim izvještajem.

Shodno *Drugom polugodišnjem izvještaju o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period januar – jun 2019. godine* stepen realizacije preostalih obaveza iz 2018. godine je **35,38%** (od 65 realizovane su 23 obaveze, i to 7 u dijelu transpozicije i 16 u dijelu implementacije), dok je ukupan stepen realizacije obaveza iz 2018. godine je 66,4%.

U nastavku je tabelarni prikaz realizacije obaveza iz 2018. godine koje nijesu bile realizovane u planiranom roku:

	Podoblast	Planirane obaveze			Realizovane obaveze			Stepen realizacije
		Transpozicija	Imlementacija	Ukupno	Transpozicija	Imlementacija	Ukupno	
1.	Horizontalno zakonodavstvo	4	6	10	1	6	7	70%
2.	Upravljanje otpadom	11	5	16	/	5	5	31,25%
3.	Kvalitet voda	5	4	9	5	/	5	55,6%
4.	Zaštita prirode	1	7	8	/	3	3	37,50%
5.	Industrijsko zagađenje	/	1	1	/	1	1	100%
6.	Hemikalije	3	2	5	1	/	1	20%
7.	Klimatske promjene	15	/	15	/	/	/	0%
8.	Horizontalne obaveze	/	1	1	/	1	1	100%
UKUPNO		39	26	65	7	16	23	35,38%

Maksimalan stepen realizacije postignut je u podoblasti Indurstrijsko zagađenje, kao i realizacijom Horizontalne obaveze koja se odnosila na uspostavljanje Eko-fonda.

Kako u oblastima Upravljanje otpadom i Klimatske promjene još uvijek nije u potpunosti transponovan EU *acquis* i stvoren efikasan okvir za njegovu punu primjenu, neophodno je fokus staviti na finalizaciju procesa prenošenja pravne tekovine u nacionalno zakonodavstvo odnosno intenzivirati aktivnosti na donošenju Zakona o upravljanju otpadom i Zakona o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena, čime bi se realizovalo ukupno 26 obaveza u dijelu transpozicije (11 u podoblasti Upravljanje otpadom i 15 u podoblasti Klimatske promjene).

Akcionim planom Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena 2018-2020. za period januar – jun 2019. godine predviđena je realizacija 17 obaveza (7 u dijelu transpozicije i 10 u dijelu implementacije). Realizovano je 6 obaveza, 3 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije, te je **stepen realizacije obaveza iz I i II kvartala 2019. godine 35,3%**

U nastavku je dat tabelarni prikaz realizacije obaveza iz I i II kvartala 2019. godine:

	Podoblast	Planirane obaveze			Realizovane obaveze			Stepen realizacije
		Transpozicija	Imlementacija	Ukupno	Transpozicija	Imlementacija	Ukupno	
1.	Horizontalno zakonodavstvo	1	3	4	1	3	4	100%
2.	Kvalitet vazduha	1	1	2	1	/	1	50%
4.	Kvalitet voda	4	4	8	/	/	/	0%

5.	Zaštita prirode	/	2	2	/	/	/	0%
7.	Hemikalije	1	/	1	1	/	1	100%
UKUPNO		7	10	17	3	3	6	35,3%

Maksimalna realizacija postignuta je u podoblastima Horizontalno zakonodavstvo i Hemikalije.

Nepohodno je uložiti dodatne napore u realizaciji obaveza iz podoblasti Kvalitet voda i Zaštita prirode u kojima nije realizovana nijedna planirana obaveza.

U nastavku je dat grafički prikaz stepena realizacije obaveza iz 2018. godine i I i II kvartala 2019. godine:



Finansijski aspekt

Za oblast životne sredine i klimatskih promjena, odnosno usklađivanje sa standardima EU i realizaciju obaveza iz evropske agende u prethodnom periodu uloženo je aproksimativno 46 miliona EUR.

Od navedenog iznosa kroz IPA I perspektivu (2007-2013) obezbijedeno je 42.350.000 EUR.

Takođe, u okviru IPA II perspektive (2014-2020) biće opredijeljeno preko 35 miliona EUR za sektor životne sredine i klimatskih akcija. Kroz ovu perspektivu će za sektor životne sredine i klimatskih akcija biti implementirani projekti za koje su alocirana sredstva kroz Godišnji akcijski program za 2014. godinu (IPA 2014), Godišnji akcijski program za 2016. godinu (IPA 2016) i Godišnji akcijski program za 2019. godinu (IPA 2019). Projekat iz IPA 2014 programa se privodi kraju (ugovoreno 1.094.500 EUR), projekti iz IPA 2016 programa su trenutno u fazi ugovaranja (ugovorni rok ističe 21.12.2020. godine), dok je IPA 2019 program u početnoj fazi – u toku je priprema Akcijskog dokumenta (čeka se odobrenje od strane Evropske komisije) i priprema/unapređenje projektne dokumentacije za infrastrukturne projekte koji će biti finansirani.

Akronimi

AZPŽS	Agencija za zaštitu prirode i životne sredine
CETI	Centar za ekotoksikološka ispitivanja
JLS	Jedinice lokalne samouprave
ME	Ministarstvo ekonomije
MORT	Ministarstvo održivog razvoja i turizma
	DEUMS – Direktorat za EU integracije i međunarodnu saradnju
	DŽS – Direktorat za životnu sredinu
	DUOKR – Direktorat za upravljanje otpadom i komunalni razvoj
	DKP – Direktorat za klimatske promjene
MPRR	Ministarstvo poljoprivrede i ruralnog razvoja
MSP	Ministarstvo saobraćaja i pomorstva
MUP	Ministarstvo unutrašnjih poslova
	DVS – Direktorat za vanredne situacije
MZ	Ministarstvo zdravlja
UBHVFP	Uprava za bezbjednost hrane, veterinu i fitosanitarne poslove
UC	Uprava carina
UIP	Uprava za inspekcijske poslove
UV	Uprava za vode
UŠ	Uprava za šume
ZHS	Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju

1. PREGLED REALIZACIJE OBAVEZA IZ 2018. GODINE I I II KVARTALA 2019. GODINE

Shodno Prvom polugodišnjem izvještaju o realizaciji Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. za izvještajni period jul - decembar 2018. ukupan broj nerealizovanih obaveza iz 2018. godine bio je 65 (39 u dijelu transpozicije i 26 u dijelu implementacije).

Za I i II kvartal 2019. godine Akcionim planom Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. planirana je realizacija ukupno 17 obaveza, 7 u dijelu transpozicije i 10 u dijelu implementacije, i to podoblastima Horizontalno zakonodavstvo, Kvalitet vazduha, Kvalitet voda, Zaštita prirode i Hemikalije.

Tabelarni pregled realizacije obaveza iz 2018. godine i I i II kvartala 2019. godine koji obuhvata status realizacije i obrazloženja dat je u nastavku.

1.1 Horizontalno zakonodavstvo

U podoblasti Horizontalno zakonodavstvo od 10 preostalih iz 2018. godine (4 u dijelu transpozicije i 6 u dijelu implementacije) realizovano je 7 obaveza, **što čini stepen realizacije od 70%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Regulativa Komisije 1089/2010/EU (Interoperabilnost)	1	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO
		Pravilnik o pravilima interoperabilnosti kojima se obezbjeđuje povezanost između različitih skupova prostornih podataka i servisa prostornih podataka - „Službeni list Crne Gore”, br. 005/19 od 22.1.2019.				

2.	Regulativa Komisije 268/2010/EU (Pristup prostornim podacima)	2	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Radna verzija pravilnika je pripremljena. Metodologija izrade Strategije za Poglavlje 27 podrazumijevala je da Strategija obuhvati kompletnu pravnu tekovinu Poglavlja 27 koja treba da bude prenešena u nacionalno zakonodavstvo. Pravna tekovina EU, kao živa materija, u međuvremenu je pretrpjela određene promjene, koje su se odrazile na dinamiku i prioritizaciju obaveza iz Strategije za Poglavlje 27, i usljed čega se kasnilo sa realizacijom obaveze. Navedeno predstavlja obavezu od dana ulaska u EU.
3.	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	3	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Kako je u toku izmjena i donošenje Odluke u EU koja se odnosi na monitoring i izvještavanje, čije se usvajanje očekuje do kraja 2019, realizacija ove obaveze je pomjerena za IV kvartal 2020.
4.	Regulativa 401/2009/EZ (EEA i EIONET)	4	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	U postupku je dobijanje mišljenja.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA

HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2007/2/EZ (INSPIRE)	5	Pripremiti specifičan plan transpozicije i implementacije INSPIRE Direktive (PLAN INSPIRE)	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	DSIP je urađen i preveden na engleski jezik.
2.	Regulativa Komisije 1205/2008/EZ (Metapodaci)	6	Pripremiti INSPIRE DSIP			REALIZOVANO	
3.	Regulativa Komisije 976/2009/EZ (Definicija elemenata metapodataka)	7	Pripremiti INSPIRE DSIP			REALIZOVANO	
4.	Regulativa Komisije 268/2010/EU (Pristup prostornim podacima)	8	Pripremiti INSPIRE DSIP			REALIZOVANO	
5.	Regulativa Komisije 1089/2010/EU (Interoperabilnost)	9	Pripremiti INSPIRE DSIP			REALIZOVANO	
6.	Odluka Komisije 2009/442/EZ (Monitoring i Izvještavanje)	10	Pripremiti INSPIRE DSIP			REALIZOVANO	

Za I i II kvartal 2019. godine u podoblasi Horizontalno zakonodavstvo planirana je realizacija 4 obaveze (1 u dijelu transpozicije i 3 u dijelu implementacije) i sve 4 su realizovane, **te je stepen realizacije 100%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Direktiva 2014/52/EU (EIA)	1	Izmjene i dopune / donošenje novih podzakonkih akata	MORT - DŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA						
HORIZONTALNO ZAKONODAVSTVO						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Regulativa 401/2009/EZ (EEA & EIONET)	2	Uspostaviti nacionalnu mrežu EIONET za informisanje i osmatranje životne sredine i obezbjediti adekvatnu stručno-tehničku podršku u AZPŽS - nacionalnim referentnim centrima (NRC) za njihovo funkcionisanje u skladu sa pravilima evropske mreže EIONET	AZPŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO
2.	Direktiva 2001/42/EZ (SEA)	3	Sprovođenje obuka	MORT - DŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO
3.	Direktiva 2011/92/EU (EIA) (2014/52/EU)	4	Sprovođenje obuka	MORT - DŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO

1.2 Kvalitet vazduha

U podblasti Kvalitet vazduha u 20018. godini nije bilo nerealizovanih obaveza.

Za I i II kvartal 2019. godine u podblasti Kvalitet vazduha od 2 planirane obaveze (1 u dijelu transpozicije i 1 u dijelu implementacije) realizovana je 1 obaveza u dijelu transpozicije, **što čini stepen realizacije od 50%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
KVALITET VAZDUHA						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Direktiva 2009/126/EZ (Sakupljanje benzinskih isparenja tokom punjenja gorivom motornih vozila na benzinskim stanicama - VOC «Petrol Stage II»)	1	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO
Pravilnik o izmjenama pravilnika o tehničkim standardima zaštite vazduha od emisija isparljivih organskih jedinjenja koje nastaju skladištenjem, pretakanjem i distribucijom motornih benzina („Službeni list Crne Gore”, br. 8/19 od 6.2.2019.)						

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA						
KVALITET VAZDUHA						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Direktiva o smanjenju nacionalnih emisija određenih atmosferskih zagađujućih materija 2016/2284/EU	2	Unapređenje vođenja inventara acidifikujućih i eutrofikujućih zagađujućih materija i prekursora ozona	AZPŽS	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO
Pripremljen je koncept projekta „Jačanje implementacije direktive (EU) 2016/2284 o smanjenju emisija određenih zagađujućih materija na nacionalnom nivou“. AZPŽS je u okviru UNDP/GEF(CBIT) projekta „Jačanje crnogorskog nacionalno utvrđenog doprinosa (NDC) i akcija adaptacije u okviru transparentnosti“ kandidovala aktivnosti kreiranja integrisanog alata za ažuriranje LRTAP i GHG inventar kao ažuriranje nedostajucih LRTAP inv. U toku je odlučivanje o zahtjevu.						

1.3 Upravljanje otpadom

U podblasti Upravljanje otpadom od 16 obaveza iz 2018. godine (11 u dijelu transpozicije i 5 u dijelu implementacije) realizovano je 5 (sve u dijelu implementacije), što čini stepen realizacije od 31,25%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
UPRAVLJANJE OTPADOM						

Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna Direktiva o otpadu)	1	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. S tim u vezi, sastanak Radne grupe održan je 15.5.2019. Planirano je da Zakon bude usvojen u I kvartalu 2020.
2.	Direktiva 94/62/EZ Evropskog parlamenta i Savjeta (Ambalaža i ambalažni otpad)	2	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
3.	Direktiva 2006/66/EZ (Baterije i akumulatori)	3	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
4.	Regulativa Komisije 493/2012/EU (Računanje efikasnosti reciklaže – Baterije i akumulatori)	4	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
5.	Direktiva Komisije 93/86/EEZ (Označavanje baterija)	5	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
6.	Direktiva 2012/19/EU (WEEE)	6	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
		7	Donošenje podzakonskog akta	MORT - DUOKR	III kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
7.	Direktiva 2011/65/EU (RoHS)	8	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. S tim u vezi, sastanak Radne grupe održan je 15.5.2019. Planirano je da Zakon bude usvojen u I kvartalu 2020.
8.	Direktiva 2000/53/EZ (Otpadna vozila)	9	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
9.	Direktiva Savjeta 86/278/EEZ (Kanalizacioni mulj)	10	Izmjene i dopune podzakonskog akta / donošenje podzakonskog akta	MORT - DUOKR	III kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	S obzirom da je donošenje podzakonskog akta uslovljeno donošenjem Zakona o upravljanju otpadom rok za realizaciju ove aktivnosti pomjeren je za IV kvartal 2020.
11.	Direktiva 2006/21/EZ (Rudarski otpad)	11	Donošenje Zakona	MORT - DUOKR ME	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. S tim u vezi, sastanak Radne grupe održan je 15.5.2019. Planirano je da Zakon bude usvojen u I kvartalu 2020.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA						
UPRAVLJANJE OTPADOM						
Br	Naziv EU propisa	Mjera	Institucija	Rok	Status	Komentar

1.	Direktiva 2008/98/EZ (Okvirna direktiva o otpadu)	12	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DUOKR JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	DSIP-ovi su urađeni i očekuje se postavljanje na sajt MORiT-a. Isti će biti dostavljeni Evropskoj komisiji na uvid.
2.	Direktiva 1999/31/EZ (Direktiva o deponijama)	13	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DUOKR JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
3.	Direktiva 94/62/EZ (Ambalaža i ambalažni otpad)	14	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DUOKR JLS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
4.	Direktiva 2006/66/EZ, Regulativa (EU) br. 493/2012 i Direktiva 93/86/EEZ (Baterije i akumulatori)	15	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DUOKR AZPŽS UIP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
5.	Direktiva 2012/19/EU (Električni i elektronski otpad - WEEE)	16	Pripremiti Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DUOKR AZPŽS UIP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	

U podoblasti Upravljanje otpadom nije bilo planiranih obaveza za I i II kvartal 2019. godine.

1.4 Kvalitet voda

U podoblasti Kvalitet voda od 9 obaveza iz 2018. godine (5 u dijelu transpozicije i 4 u dijelu implementacije) realizovano je 5 (u dijelu transpozicije), **što čini stepen realizacije od 55,6%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama -WFD)	1	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioritetnih supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda („Službeni list Crne Gore“, br. 25/19 od 15.4.2019.)
2.	Direktiva Komisije 2009/90/EZ (Tehničke analize i praćenje statusa voda)	2	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioritetnih supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
3.	Direktiva 2006/7/EZ (Vode za kupanje)	3	Pravilnik o standardu kvaliteta vode za kupanje	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima sprovođenja mjera radi obezbjeđivanja očuvanja, zaštite i poboljšanja kvaliteta vode za kupanje („Službeni list Crne Gore“, br. 28/19 od 23.5.2019.)
4.	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	4	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioritetnih supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu i rokovima utvrđivanja statusa površinskih voda

5.	Direktiva 2008/105/EZ (Standardi kvaliteta vode EQS)	5	Pravilnik o standardima kvaliteta vode i kriterijumima za određivanje stanja vode uključujući listu prioriteta supstanci	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	(„Službeni list Crne Gore“, br. 25/19 od 15.4.2019.)
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera	Institucija	Rok	Status	Komentar	
1.	Direktiva 2000/60/EZ (Okvirna direktiva o vodama)	6	Uspostavljanje mreže mjernih stanica za površinske i podzemne vode	ZHS	II kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Mjera se realizuje kroz projekte „Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“ i „Upravljanje slivom rijeke Drine na Zapadnom Balkanu“, koje vodi MPRR, a ZHS je jedan od korisnika. Kroz IPA projekat „Jačanje kapaciteta u cilju implementacije Okvirne direktive o vodama u Crnoj Gori“, ugovorena je nabavka 10 novih hidroloških stanica sa GPRS prenosom podataka, automatskom mjernom opremom sa senzorom na pritisak i temperaturu i solarnim napajanjem, kao i unaprijeđenje postojećih stanica nadogradnjom postojeće mjerne opreme. Projektom je predviđena i nabavka opreme za hidrometrijska mjerenja. Isporučka i instalacija opreme se očekuje do kraja 2019.g. Preko Uprave javnih radova, ZHS je obezbijedio sredstva za izvođenje infrastrukturnih radova neophodnih za instalaciju gore navedenih novih hidroloških stanica. Tokom 2018.g., iz sredstava projekta „Upravljanje slivom rijeke Drine na Zapadnom Balkanu“ nabavljeno je, između ostalog, 12 hidroloških stanica i 1 mobilni dopler sistem za mjerenje protoka vode. Trenutnu mrežu čini 36 hidroloških stanica (12 u Jadranskom slivu i 24 u Crnomorskom slivu). U narednom periodu očekuje se i nabavka 4 žičare za vršenje hidrometrijskih mjerenja. Kroz projektne aktivnosti je planirano i uspostavljanje mreže za monitoring podzemnih voda. Izbor dobavljača opreme je realizovan tokom 2018.g, oprema je isporučena i smještena u skladišnom prostoru Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju. Prva faza instalacije opreme (32 lokacije) je završena, uz podršku Zavoda za hidrometeorologiju i seizmologiju. Instalacija opreme na preostalim lokacijama biće nastavljena nakon obezbjeđivanja neophodne infrastrukture, a u zavisnosti od hidroloških uslova.
2.	Direktiva 91/271/EEZ (Komunalne otpadne vode) i Odluka 2014/431/EU (Format izveštavanja)	7	Revizija Strateškog master plana i priprema Specifičnog plana za implementaciju direktive (DSIP)	MORT JLS	II kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Imajući u vidu da je u toku realizacije projekta došlo do zamjene ključnog eksperta koji nije sproveo ugovorom definisane obaveze na izradi ovog strateškog dokumenta, realizacija ugovora je, uz saglasnost DEU i EK produžena do kraja 2018. godine. Nakon sprovođenja javne rasprave i izrade Strateške procjene uticaja, predviđeno je usvajanje od strane Vlade u III kvartalu 2019.

3.	Direktiva 2006/118/EZ (Podzemne vode)	8	Definisanje podzemnih vodnih tijela	MPRR - UV	II kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Obaveza će se realizovati donošenjem Programa monitoringa voda za 2019, čije se usvajanje očekuje u 2019. Sredstva za proces definisanja vodnih tijela podzemnih voda obezbijeđena su kroz IPA 2014-2020.
		9	Uspostavljanje mreže mjernih stanica i monitoringa podzemnih voda	MPRR – UV ZHS	II kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	

Za I i II kvartal 2019. godine u podblasti Kvalitet voda nije realizovana nijedna od 8 planiranih obaveza.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva Savjeta 98/83/EZ (Voda za piće)	1	Pravilnik o sadržini izvještaja o izvršenoj analizi vode u postupku monitoringa i praćenja zdravstveno ispravnosti vode za ljudsku upotrebu	MZ MPRR (UV)	I kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Ministarstvo zdravlja je, u izvještajnom periodu, imalo više normativnih aktivnosti, kako planiranih u PRV i PPCG, tako i vanrednih, u skladu sa tekućim aktivnostima i programskim zadacima. Zbog navedenog, u okviru ograničenih kadrovskih kapaciteta, ova aktivnost nije mogla biti realizovana u II kvartalu 2019.
		2	Pravilnik o bližim sanitarno-tehničkim, higijenskim i drugim uslovima koje moraju da ispunjavaju sistemi za javno vodosnabdijevanje		I kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	
2.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji, MSFD) i Direktiva 2017/845/EU kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	3	Izrada zakona	MORT - DKPMP	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Predlog Zakona o zaštiti morske sredine je, nakon dobijenih pozitivnih mišljenja Sekretarijata za zakonodavstvo, Ministarstva pravde, Ministarstva finansija i Ministarstva javne uprave i ostalih relevantnih institucija, 30.5.2019. godine dostavljen Kancelariji za evropske integracije kako bi dalje bio dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje.
3.	Direktiva 2014/89/EU (Direktiva o prostornom planiranju namjene morskog područja)	4	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji objekata	MORT - DKPMP	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Pripremljen je predlog pravilnika i očekuje se slanje istog na mišljenje institucijama.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
KVALITET VODA							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar

1.	Direktiva 98/83/EZ (Voda za piće)	5	Unaprijediti kontrolu kvaliteta vode za piće (kontrola malih seoskih vodovoda)	MZ IJZ	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	U toku su aktivnosti na realizaciji obaveze.
2.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) i Direktiva 2017/845/EU kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	6	Izrada Strategije mora: Početna procjena stanja morske sredine	MORT - DKPMP AZPŽS	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Obaveza će se realizovati kroz projekat "Podrška implementaciji i monitoring upravljanja vodama u Crnoj Gori", koji se finansira iz IPA 2016. U toku je evaluacioni proces.
3.	Direktiva 2008/56/EZ (Okvirna direktiva o morskoj strategiji) i Direktiva (EU) 2017/845 kojom se mijenja i dopunjuje MSFD (u pogledu indikativnih listi elemenata koji treba da budu uzeti u obzir za pripremu morskih strategija)	7	Izrada i donošenje zakona	MORT - DKPMP	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Predlog Zakona o zaštiti morske sredine je, nakon dobijenih pozitivnih mišljenja Sekretarijata za zakonodavstvo, Ministarstva pravde, Ministarstva finansija i Ministarstva javne uprave i ostalih relevantnih institucija, 30.5.2019. godine dostavljen Kancelariji za evropske integracije kako bi dalje bio dostavljen Evropskoj komisiji na mišljenje.
4.	Direktiva 2014/89/EU (Direktiva o prostornom planiranju namjene morskog područja)	8	Zakon o izmjenama i dopunama Zakona o planiranju prostora i izgradnji	MORT - DKPMP	II kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Pripremljen je predlog pravilnika i očekuje se slanje istog na mišljenje institucijama.

1.5 Zaštita prirode

U podoblasti Zaštita prirode od 8 obaveza iz 2018. godine (1 u dijelu transpozicije i 7 u dijelu implementacije) realizovane su 3 , što čini stepen realizacije od 37,50%.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
ZAŠTITA PRIRODE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa Savjeta Br. 3254/91/EEZ (Zamke za hvatanje životinja)	1	Donošenje Zakona	MPRR MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Urađen je Nacrt zakona. U toku je ugovaranje TAIEX misije čiji će cilj biti usklađivanje Nacrta sa pravnom tekovinom EU.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
ZAŠTITA PRIRODE							
Br	Propis EU	Aktivnost	Radnje	Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 1999/22/EZ	Pripremiti i sprovesti	2 Definisati vrste životinja koje su mogu držati u zoološkom vrtu i odrediti	MPRR	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Nakon sprovedene TAIEX misije u periodu 4-6.2.2019. zaključeno je da

	(Držanje divljih životinja u zoološkim vrtovima)	Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)		odstupanja za male zoološke vrtove korišćenjem iskustva država članica EU (uz pomoć eksperta iz EU)	MORT - DŽS UBHVFP AZPŽS UIP JLS			su navedene obaveze realizovane kroz Zakon o zaštiti dobrobiti životinja („Službeni list CG”, br. 14/08 i 47/15) i Pravilnik o bližim uslovima koje treba da ispunjava zoološki vrt („Službeni list CG”, br. 34/2015).
			3	Uspostaviti sistem licenciranja za zoološke vrtove		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
			4	Poboljšati sistem vođenja evidencije u registru zooloških vrtova		IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	
2.	Direktiva 83/129/EEZ (uvoz kože i drugih derivata foka)	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	5	Obezbijediti odgovarajuće kriterijume za zapošljavanje carinika i neophodne obuke u vezi sa inspekcijom pošiljki	MORT - DŽS AZPŽS UC UIP	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Kako obaveze nisu realizovane u planiranom roku, apliciraće se za TAIEX podršku kroz organizovanje ekspertske misije i radionice, koje će biti realizovane u 2019. Obuke su predložene i kroz IPA projekat „Jačanje kapaciteta, transpozicija acqui-ja i planiranje u životnoj sredini”, i kao dio aktivnosti regionalnog projekta „Program za pridruživanje EU za životnu sredinu (EPPA)” .
3.	Regulativa Br.1007/2009/EZ (Trgovina proizvodima od foka)		6	Ojačati kapacitete za identifikovanje proizvoda od foke		IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	
4.	Regulativa Br. 995/2010/EU, Regulativa Br. 363/2012/EU i Regulativa Br. 607/2012/EU «Drvo»	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	7	Definisati zone koje su naročito osjetljive u pogledu nelegalne sječe ili drugih nelegalnih aktivnosti	MPRR UŠ UIP UC	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Zoniranje je predviđeno kao jedna od aktivnosti Akcionog plana za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu 2019-2021. koji je Vlada usvojila 13.3.2019. Realizacija aktivnosti je predviđena tokom 2019.
			8	Definisati instituciju koja je nadležna za monitoring i izdavanje sertifikata		IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Za izvršavanje ove aktivnosti planirano je organizovanje obuke kroz Twinning ili TaieX instrument, tokom 2019.

Za I i II kvartal 2019. godine bila je planirana realizacija 2 obaveze u podoblasti Zaštita prirode. Nije realizovana nijedna od 2 planirane obaveze.

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA								
ZAŠTITA PRIRODE								
Br	Propis EU	Aktivnost		Radnje	Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa Br. 2173/2005/EZ i Regulativa Br. 1024/2008/EZ (FLEGT)	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije	1	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	MPRR UBHVFP UIP UC	I kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	Navedene aktivnosti biće sprovedene kroz Akcioni plan za suzbijanje bespravnih aktivnosti u šumarstvu 2019-2021.
2.	Regulativa Br. 995/2010/EU,		2	Spriječiti nelegalne prekogranične aktivnosti i	MPRR UBHVFP	I kvartal 2019.	NEREALIZOVANO	

	Regulativa Br. 363/2012/EU i Regulativa Br. 607/2012/EU «Drvo»	Pripremiti i sprovesti poseban plan implementacije		obezbijediti bolju koordinaciju graničnih službi	UIP UC			
--	--	--	--	--	--------	--	--	--

1.6 Industrijsko zagađenje

U podoblasti Industrijsko zagađenje realizovana je 1 planirana obaveza iz 2018. godine u dijelu implementacije, **što čini stepen realizacije od 100%.**

PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
INDUSTRIJSKO ZAGAĐENJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Direktiva 2010/75/EU o industrijskim emisijama (IED)	1	Izraditi Specifični plan za implementaciju direktive (DSIP)	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Dokument je izrađen i preveden na engleski jezik.

U podoblasti Industrijsko zagađenje nije bilo planiranih obaveza za I i II kvartal 2019. godine.

1.7 Hemikalije

U podoblasti Hemikalije od 5 obaveza iz 2018. godine (3 u dijelu transpozicije i 2 u dijelu implementacije) realizovana je 1 obaveza u dijelu transpozicije, **što čini stepen realizacije od 20%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa br. 850/2004/EZ (POPs)	1	Zakon o upravljanju otpadom	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. Planirano je da zakon bude usvojen u I kvartalu 2020.
2.	Direktiva 2010/63/EU (Zaštita životinja koje se koriste u naučne svrhe)	2	Pravilnik o bližim uslovima načina držanja eksperimentalnih životinja	MPRR UBHVFP	IV kvartal 2018.	REALIZOVANO	Pravilnik o načinu držanja životinja koje se koriste u eksperimentima (Sl. list CG, br. 6/19 od 30.1.2019.)

3.	Regulativa br. 2017/852/EZ o živi koja stavlja van snage Regulativu 1102/2008	3	Zakon o upravljanju otpadom	MORT - DŽS	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Predložene su izmjene Predloga zakona o upravljanju otpadom koje nijesu bile predmet Javne rasprave (zabrana plastičnih kesa i uvođenje depozitnog sistema) i koje zahtijevaju dodatne konsultacije sa članovima Radne grupe. Planirano je da zakon bude usvojen u I kvartalu 2020.
PLAN PRIORITETNIH MJERA ZA IMPLEMENTACIJU PROPISA							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa br. 1272/2008/EZ o klasifikaciji, obilježavanju i pakovanju supstanci i smješa (CLP)	4	Uspostaviti «Centar za kontrolu trovanja» - (tijelo zaduženo za primanje informacija u vezi sa hitnim zdravstvenim intervencijama) i izvršiti dodatnu obuku kadrova (toksikologija)	MZ	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Rok za uspostavljanje centra pomjeren je za 2020. Do tada je potrebno sprovesti dodatne obuke postojećeg kadra kao i nabavku potrebne opreme kako bi navedeni centar funkcionisao kao zasebna cjelina. Ministarstvo zdravlja u saradnji sa Kancelarijom Svjetske zdravstvene organizacije za Crnu Goru, planira da u toku 2019. kroz ekspertsku podršku SZO sprovede procjenu kapaciteta za navedeni Centar u skladu sa potrebama države.
2.	Regulativa Br. 850/2004/EZ (POPs)	5	Ažuriranje Nacionalnog implementacionog plana (NIP) za Stokholmsku konvenciju	MORT - DŽS AZPŽS CETI	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO	Upućen na razmatranje na sjednici KEPiF-a planiranoj za 9.7.2019.

U I i II kvartalu, u podoblasti Hemikalije planirana je jedna obaveza u dijelu transpozicije i ista je realizovana, **te je stepen realizacije 100%.**

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE							
HEMIKALIJE							
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Regulativa br.528/2012/EZ (Biocidi)	1	Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o listama aktivnih supstanci koje su dozvoljene za upotrebu u biocidnim proizvodima i biocidnim proizvodima manjeg rizika	MORT - DŽS	I kvartal 2019.	REALIZOVANO	„Službeni list CG“ br: 16/19 od 15.3.2019.

1.8 Klimatske promjene

U podoblasti Klimatske promjene nije realizovana nijedna od 15 obaveza iz 2018.

PLAN MJERA ZA POSTIZANJE PUNE TRANSPOZICIJE						
KLIMATSKE PROMJENE						
Br	Naziv EU propisa	Mjera		Institucija	Rok	Status
1.	Direktiva 2009/29/EZ kojom se izmjenjuje i dopunjuje Direktiva 2003/87/EZ (Sistem trgovine emisija gasova sa efektom staklene bašte)	1	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	NEREALIZOVANO
2.	Regulativa 749/2014/EU o strukturi i formatu izvještaja, načinu izvještavanja i pregledu izvještaja	2	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
3.	Regulativa Komisije br. 601/2012/EU (Izveštavanje o emisijama gasova sa efektom staklene bašte)	3	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
4.	Regulativa Komisije br. 600/2012/EU (Verifikacija izvještaja o emisijama gasova sa efektom staklene bašte)	4	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
5.	Odluka Komisije 2011/278/EU (Alokacija emisijskih kvota)	5	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
6.	Regulativa Komisije 1031/2010/EU (Aukcije GHG emisijskih kvota)	6	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
7.	Regulativa 517/2014/EU (F-gasovi)	7	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
8.	Regulativa Komisije 389/2013/EU (Registar)	8	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
9.	Direktiva 2008/101/EZ (ETS Avijacija)	9	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
10.	Odluka Komisije 2009/450/EZ (Avijacija I)	10	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
11.	Regulativa br. 1005/2009/EZ (Supstance koje oštećuju ozonski omotač - ODS)	11	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
12.	Regulativa br. 525/2013/EU (Mehanizam monitoringa)	12	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
13.	Odluka br. 406/2009/EZ (Podjela napora)	13	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	
14.	Direktiva 2009/30/EZ (Kvalitet goriva)	14	Donošenje Zakona	MORT - DKP ME	IV kvartal 2018.	
15.	Direktiva 1999/94/EZ (Informacije za potrošače)	15	Zakon o zaštiti klime	MORT - DKP	IV kvartal 2018.	

Kašnjenje u realizaciji ove obaveze prouzrokovano je neodgovornim i neprofesionalnim ponašanjem eksperta angažovanog od strane UNDP-a, koji više od godinu dana nije radio svoj posao.

U skladu sa sugestijama Sekretarijata za zakonodavstvo promijenjen je naziv zakona u „Zakon o zaštiti od negativnog uticaja klimatskih promjena" i ujedno dobijeno pozitivno mišljenje na Predlog zakona kao i od relevantnih institucija. Zakon je upućen na mišljenje Evropskoj komisiji 25.4.2019.

U podoblasti Klimatske promjene nije bilo planiranih obaveza za I i II kvartal 2019. godine.

1.9 Horizontalna obaveza

Za 2018. godinu planirana je i jedna Horizontalna obaveza, i ista je realizovana.

HORIZONTALNE OBAVEZE							
Br	Mjera			Institucija	Rok	Status	Komentar
1.	Eko fond	1	Operativan Eko fond	MORT - DŽS	III kvartal 2018.	REALIZOVANO	Na sjednici od 7.3.2019. Vlada je donijela Rješenje o imenovanju Odbora direktora doo „Fond za zaštitu životne sredine“. Na konstitutivnoj sjednici Odbora direktora Fonda za zaštitu životne sredine, održanoj 24.4.2019. izabran je predsjednik Odbora direktora. U toku je izrada Statuta.

3. PREPORUKE ZA UNAPREĐENJE PROCESA IMPLEMENTACIJE AKCIONOG PLANA

U cilju unapređenja procesa implementacije Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020. i poštovanje rokova za realizaciju obaveza definisanih u okviru istog neophodno je:

- Uložiti dodatne napore u cilju pravovremene realizacije planiranih obaveza iz svih 10 podoblasti Poglavlja 27;
- Unaprijediti koordinaciju i komunikaciju između relevantnih institucija kada su u pitanju obaveze za čiju realizaciju je nadležno više od jedne institucije, te osnažiti međuinstitucionalnu saradnju na svim nivoima;
- U većoj mjeri koristiti raspoložive finansijske mehanizme, kao i mogućnosti pružanja ekspertske pomoći kroz TAIEX instrument. U ovom trenutku kao zemlji kandidatu, za ispunjavanje obaveza iz Poglavlja 27 Crnoj Gori je na raspolaganju Instrument za pretpristupnu podršku (IPA) (četiri bilateralna (BiH-CG; CG-ALB; CG-RKS i SRB-CG); dva trilateralna (HR-BiH-CG i ITL-ALB-CG) i tri transnacionalna programa (Dunavski, Mediteranski i Jadransko-jonski)), međunarodni finansijski mehanizmi, kao što su Globalni fond za životnu sredinu (GEF) i Zeleni klimatski fond (GCF), kao i bilateralna podrška razvijenih zemalja članica EU, koje obezbjeđuju sredstva i podršku zemljama kandidatima na Zapadnom Balkanu za potrebe zaštite životne sredine i borbe protiv klimatskih promjena (Švedska, Norveška, Finska, Austrija, Njemačka i dr.).
- Osigurati odgovoran i posvećen pristup realizaciji preostalih obaveza iz *Akcionog plana Nacionalne strategije za transpoziciju, implementaciju i primjenu pravne tekovine EU u oblasti životne sredine i klimatskih promjena za period 2018-2020.*

Na lošu dinamiku u realizaciji obaveza iz početnog mjerila za Poglavlje 27 ukazano je u prethodna dva Izvještaja Evropske komisije o napretku Crne Gore. Stoga je u januaru 2018. godine Ministarstvo održivog razvoja i turizma - Direktor za EU integracije i međunarodnu saradnju pokrenuo aktivnosti na izradi dokumenta ***Koraci za realizaciju obaveza iz evropske agende za Poglavlje 27 - Prioritetni projektni predlozi za period 2019-2020***, kojim su identifikovane prioritetne obaveze i kreirana Baza projektnih predloga sa Akcionim planom za realizaciju za period 2019-2020, u skladu sa ciljevima postavljenim u sklopu pregovora u Poglavlju 27. Projektni predlozi sadrže polazne informacije, opšte i specifične ciljeve projekta, definisane projektne aktivnosti, rezultate koji se žele postići, kao i okvirno procijenjena finansijska sredstva za realizaciju, i za svaki projektni predlog pojedinačno prepoznati su finansijski mehanizmi EU, kao i raspoloživi mehanizmi u okviru bilateralne/multilateralne saradnje.

Direktorat za EU integracije i međunarodnu saradnju konstantno radi na realizaciji predloženih projekata u *Koracima za realizaciju obaveza iz evropske agende za Poglavlje 27 - Prioritetni projektni predlozi za period 2019-2020.* i pronalaženju izvora kako finansijske tako i ekspertske podrške za realizaciju obaveza u okviru Poglavlja 27, u skladu sa prioritetima. Shodno navedenom, u prethodnom periodu četiri projekta iz predmetnog dokumenta kandidovana su za finansiranje kroz programe bilateralne saradnje Republike Slovenije i Republike Bugarske (iz podoblasti Hemikalije, Buka i Klimatske promjene).